

1.11. Dějepis

Charakteristika předmětu:

a/ organizační vymezení:

- vyučovací hodina

- výuka bude probíhat převážně v kmenové třídě, někdy v učebně PC. Součástí předmětu je návštěva výstav, besed, účast na projektech.

b/ časové vymezení:

viz učební plán

c/ charakteristika:

Předmět je zařazen na 2. stupni ZŠ, předpokládá rozvíjení poznatků získaných na I. stupni, zejména ve 4. a 5. ročníku.

Rovněž vědomosti získané v rámci této vzdělávací oblasti mají především ambice být v přímém vztahu k reálnému životu.

Vyučovací činnosti jsou směřovány k podněcování zájmu o další činnosti a bádání.

Učení v souvislostech napomáhá lepšímu chápání celistvosti světa a stává se tak přirozenou cestou k celoživotnímu vzdělávání se.

Jde především o poznávání podstaty existence života a společnosti.

Vzdělávací strategie ve výuce:

Kompetence k učení

- žák má chápat probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu,
- umí vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadáných kritérií,
- měl by se seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly historie, pracovat s časovými údaji, dávat je vzájemné souvislosti
- žák dokáže třídit a zařazovat časové údaje vzhledem k reálnému času.

Kompetence k řešení problémů

- žák dokáže vnímat nejruznější společenské problémy v jejich vývoji,
- při řešení problémů umí objevovat paralely s historií, svá řešení posuzuje z nejruznějších společenských aspektů.

Kompetence komunikativní

- souvisle a výstižně formuluje své názory na společenské dění,
- má pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím,
- osvojuje si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučí se je tvořivě využívat jako nástroje poznání, využívá získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů.

Kompetence sociální a personální

- chápe význam týmové práce a postavení samostatné práce, seznámí se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu,
- uvědoměle přijímá, získává role v různých skupinách, učí se diskutovat.

Kompetence občanské

- dokáže přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy,
- pozná naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítí potřebu je chránit,
- dokáže respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot, nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů.

Kompetence pracovní

- umí nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj,

Vzdělávací obsah předmětu:

Oblast:		Předmět:	Ročník:
Člověk a společnost		Dějepis	6.
Výstup z RVP:	Učivo:	Témata:	Průřezová témata:
uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků.	<ul style="list-style-type: none"> • historie, archeologie, pomocné vědy historické, prameny, kroniky, pověsti, mýty, legendy, muzea, knihovny		
uveďte příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.			
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	<ul style="list-style-type: none"> • práce s časovou osou (přímku), přiřazování dějů k ose, historický čas a prostor		
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	<ul style="list-style-type: none"> • člověk v pravěku - lovec, zemědělec, řemeslník doba kamenná, bronzová, železná		
objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost.			
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	<ul style="list-style-type: none"> • starověké civilizace - Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie		
uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	<ul style="list-style-type: none"> • starověká kultura		
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	<ul style="list-style-type: none"> • antické Řecko a Řím		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.			
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	<ul style="list-style-type: none"> • stěhování národů, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů, základy křesťanství		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti.			

vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.			Evropane
--	--	--	----------

Oblast:		Předmět:	Ročník:
Člověk a společnost		Dějepis	7.
Výstup z RVP:	Učivo:	Témata:	Průřezová témata:
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	<ul style="list-style-type: none"> stěhování národů, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů, základy křesťanství, křížové výpravy 		
vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.			
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.		· první státní útvary na našem území v 9. a 10. století, Sámuv kmenový svaz a Velká Morava	
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	· lenní systém, vývoj středověké společnosti		
vysvětlí znovuoživení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	<ul style="list-style-type: none"> renesance, humanismus, osvěcenství, husitství, reformace X protireformace, zámožské objevy, počátky dobývání světa a důsledky objevů 		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život			
popíše průběh zámožských objevů, jejich příčiny a důsledky.			
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	<ul style="list-style-type: none"> Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci na českém trůně a nástup Habsburků 		
	evropské středověké státy 14. a 15.stol. a jejich vývoj		
			Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a příklady významných kulturních památek.	· od slohu Velké Moravy až po renesanci, kulturní slohy, vzdělanost		

Oblast:		Předmět:	Ročník:
Člověk a společnost		Dějepis	8.
Výstup z RVP:	Učivo:	Témata:	Průřezová témata:
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	Habsburkové na českém trůně od nástupu až po vládu Marie Terezie a Josefa II.		
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	stavovské povstání, třicetiletá válka, vývoj novověkých evropských států		
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	<ul style="list-style-type: none"> industrializace na přelomu 18. a 19. století 		
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> Velká francouzská revoluce Napoleonské období 		
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	<ul style="list-style-type: none"> Národní obrození, revoluční rok 1848 u nás Rok 1848 v Evropě, národní probuzení 		

evropský národ.	<ul style="list-style-type: none"> Národnostní hnutí malých i velkých národů 		
	<ul style="list-style-type: none"> vznik USA, vývoj v Evropě, vznik R-U vznik hnutí a proudů, spolků a nových politických stran, vývoj občanských práv 		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrností vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	<ul style="list-style-type: none"> kolonialismus, monopoly, konflikty mezi velmocemi průmyslová revoluce 		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	<ul style="list-style-type: none"> demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika kapitalismu, hospodářské krize a jejich příčiny kulturní rozrůzněnost doby 		Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	<ul style="list-style-type: none"> příčiny a vznik a důsledky 1. světové války 		

Oblast:		Předmět:	Ročník:
Člověk a společnost		Dějepis	9.
Výstup z RVP:	Učivo:	Témata:	Průřezová témata:
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	vznik Československa, jeho vývoj, národnostní problematika, vývoj ČSR do roku 1948		
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.	nové politické uspořádání Evropy po 1.sv.válce, versaillský systém		Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	totalitní systémy, situace ve 20. a 30 letech, příčiny a vznik druhé světové války, holocaust, odboj, politické a kulturní důsledky války		
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.			Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků.	<ul style="list-style-type: none"> ukončení 2. sv. války, rozdělení světa, bipolárta, studená válka rozdělení světa do vojenských bloků, ideologické soupeření 		Mediační výchova - fungování a vliv médií ve společnosti
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické, hospodářské a vojenské spolupráce,	<ul style="list-style-type: none"> 60. a 70. léta - boj za nezávislost jednotlivých států ve světě, rozpad koloniálního systému 		
posoudí postavení rozvojových zemí.	situace východního bloku ve srovnání se západními zeměmi, mimoevropský svět		
prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	<ul style="list-style-type: none"> revoluce 1989, vznik České republiky a její postavení ve světě 		Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	<ul style="list-style-type: none"> demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika v kapitalismu, faktory pro zdravý vývoj světa, boj za lidská práva věda, technika, kultura přelomu 20. a 21.století, vzdělání, sport, zábava 		Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování